

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 1Tdo/8/2023
Identifikačné číslo spisu: 6221010213
Dátum vydania rozhodnutia: 24.04.2024
Meno a priezvisko: JUDr. Patrik Príbelský
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2024:6221010213.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu JUDr. Patrika Príbelského, PhD. a sudcov JUDr. Martina Bargela a JUDr. Emila Klemaníča na neverejnom zasadnutí konanom 24. apríla 2024 v Bratislave v trestnej veci obvineného K. P. pre prečin ublíženia na zdraví podľa § 156 ods. 1 Trestného zákona a iné, o dovolaní obvineného proti rozsudku Krajského súdu v Banskej Bystrici, sp. zn. 4To/40/2022, z 19. mája 2022 takto

rozhodol:

Podľa § 382 písm. c) Trestného poriadku dovolanie obvineného K. P. o d m i e t a.

Odôvodnenie

Rozsudkom Okresného súdu Veľký Krtíš, sp. zn. 3T/75/2021, z 31. januára 2022 bol obvinený K. P. uznaný za vinného zo spáchania prečinu ublíženia na zdraví podľa § 156 ods. 1 Trestného zákona a prečinu výtržníctva podľa § 364 ods. 1 písm. a) Trestného zákona, ktorých sa dopustil na skutkovom základe, že

dňa 3. 4. 2021 v čase okolo 9.30 h v Q. S. v časti zvanej Y. na prístupovej ceste medzi rodinnými domami č. XXX a č. XXX, teda na mieste verejnosti prístupnom fyzicky napadol tam prítomného Q. Č., a to takým spôsobom, že po predchádzajúcej výmene názorov ho jedenkrát päťou pravej ruky udrel do oblasti hlavy, konkrétne do ľavej časti tváre v oblasti spánku, po čom poškodený stratil stabilitu a zadnou časťou tela spadol na asfaltovú cestu a poranil si kostrč, pričom zo záverov znaleckého posudku MUDr. Y., znalca z odboru traumatológia a chirurgia, vyplynulo, že poškodený Q. Č., nar. XX. XX. XXXX, trvale bytom G., O. Y. Č. XXXX/XX, prechodne bytom Q. S., Y. č. XXX/XX následkom útoku utrpel zlomeniu kostrče, ktoré zranenie si vyžiadalo dobu liečby a práceneschopnosti v trvaní 28 dní.

Za to bol obvinenému uložený podľa § 364 ods. 1, s poukazom na § 36 písm. j), § 37 písm. h), § 38 ods. 2 a § 41 ods. 1 Trestného zákona úhrnný trest odňatia slobody vo výmere 4 (štyri) mesiace; pričom podľa § 49 ods. 1 písm. a), § 50 ods. 1 Trestného zákona mu bol výkon trestu odňatia slobody podmienčne odložený na skúšobnú dobu 18 (osemnásť) mesiacov. Podľa § 287 ods. 1, ods. 2 Trestného poriadku súd uložil obvinenému povinnosť nahradiť poškodenému Q. Č. škodu vo výške

793,10 eur a podľa § 288 ods. 2 Trestného poriadku ho so zvyškom nároku na náhradu škody odkázal na civilný proces.

Krajský súd v Banskej Bystrici ako odvolací súd rozhodujúci tak na podklade odvolania obvineného ako i prokurátora a poškodeného, rozhodol rozsudkom, sp. zn. 4To/40/2022, z 19. mája 2022 tak, že napadnutý rozsudok podľa § 321 ods. 1 písm. d), písm. e), ods. 3 Trestného poriadku zrušil vo výroku o treste. Na základe § 322 ods. 3 Trestného poriadku uložil obvinenému podľa rovnakých ustanovení Trestného zákona ako prvostupňový súd úhrnný trest odňatia slobody vo výmere 6 (šesť) mesiacov, ktorý mu podľa § 49 ods. 1 písm. a), § 50 ods. 1 Trestného zákona podmiennečne odložil na skúšobnú dobu 18 (osemnásť) mesiacov. Podľa § 319 Trestného poriadku odvolania obvineného a poškodeného zamietol. V ostatných výrokoch zostal napadnutý rozsudok nezmenený.

Obvinený K. P. podal prostredníctvom obhajcu proti rozsudku odvolacieho súdu dovolanie, a to s poukazom na údajné naplnenie dôvodov dovolania podľa § 371 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku [zásadným spôsobom bolo porušené právo na obhajobu], § 371 ods. 1 písm. g) Trestného poriadku [rozhodnutie je založené na dôkazoch, ktoré neboli súdom vykonané zákonným spôsobom] a § 371 ods. 1 písm. i) Trestného poriadku [rozhodnutie je založené na nesprávnom právnom posúdení zisteného skutku alebo na nesprávnom použití iného hmotnoprávneho ustanovenia; správnosť a úplnosť zisteného skutku však dovolací súd nemôže skúmať a meniť].

V súvislosti s uplatnenými dovolacími dôvodmi obvinený v podstate namieta:

„Podstatou uplatnenia dovolacích dôvodov v tejto trestnej veci je tá skutočnosť, že orgány činné v trestnom konaní síce vykonali dokazovanie vo veci samej, avšak na základe vykonaných dôkazov dospeli k nesprávnemu právnemu a skutkovému záveru v neprospech obžalovaného. V podstate sa jednalo o dokazovanie. či som sa dopustil voči poškodenému prečinu ublíženia na zdraví, ktoré je charakterizované úmyselným konaním, kde objektom je ľudské zdravie a na základe takéhoto konania by malo dôjsť k poškodeniu zdravia, ktoré si vyžiadalo zmenu a nemožnosť obvyklého správania a konania poškodeného a takisto ohľadne naplnenia skutkovej podstaty výtržníctva podľa § 364 ods. 1 písm. a) Trestného zákona, kde by sa malo vyžadovať konanie, ktoré závažnejším spôsobom narušuje verejný klud a poriadok na mieste, na ktorom má prístup širší okruh ľudí individuálne neurčených. Je paradoxné, že najprv moje konanie malo byť posudzované ako priestupok proti občianskemu spolunažívaniu a len na základe konania poškodeného a nepreukázaných následkov môjho konania bolo voči mojej osobe vznesené obvinenie a došlo k tomu, že som v konečnom dôsledku bol aj odsúdený. pričom som bol zaviazaný nahradiť poškodenému aj škodu. Hodnotenie priestupkového deja a deja v trestnom konaní je diametrálne odlišné, pričom nebolo mojou povinnosťou na hlavnom pojednávaní dokazovať svoju nevinu a v podstate, ak som využil svoje právo odoprieť vypovedať, tak táto skutočnosť nemala byť hodnotená v môj neprospech, ale v zásade mal súd vyhodnotiť dostupné dôkazy a pokiaľ boli pochybnosti o tom, či sa stal skutok, ktorý je popísaný v obžalobe, t. j. či som poškodeného udrel, alebo neudrel, tak mal súd vyhodnotiť tieto skutočnosti v môj prospech a rozhodnúť o mojom oslobodení. Je pozoruhodné, že poškodený neutrpel zranenie následkom údajného môjho úderu, ale len následkom údajného pádu na zem s tým, že musela byť preukázaná príčinná súvislosť medzi úderom a pádom. Pokiaľ teda sa mal incident udiať takým spôsobom, ako to uvádzal poškodený, tak je nelogické, že poškodený nepodal bezodkladne trestné oznámenie, resp. neprivolal na miesto samé políciu, ale podal len trestné oznámenie, a to s odstupom viacerých dní, teda v tomto smere nastala vážna pochybnosť, ako malo dôjsť k údajnému zraneniu poškodeného, keďže skutok bol klasifikovaný 3. apríla 2021 a trestné oznámenie bolo podané 12. apríla 2021.

Pokiaľ znalec v znaleckom posudku uviedol, že preštudoval spisový materiál a odborné nálezy poškodeného a takto získaný materiál považoval za dostatočný k vypracovaniu znaleckého posudku, tak tieto skutočnosti som namietať, kde znalec len konštatoval, že poškodený mal zlomeninu kostrče bez možnosti naprávania, pričom na otázku, či takéto zranenia boli spôsobené aktívnym konaním inej osoby, tak znalec uviedol, že zranenie bežne vzniká aj bez zavinenia, pričom konštatovanie znalca, že sa mal obvinený priznať, že poškodený spadol následkom odsotenia, tak znalec konštatoval, že takéto zranenia boli spôsobené konaním inej osoby, čo však je v rozpore s tým, že takisto konštatoval, že takéhoto zranenia bežne vznikajú aj bez akéhokoľvek zavinenia, pričom nevieme, čo tým znalec myslel, ale možno

dedukovať, že takéto zranenie si môže osoba privodiť aj bez cudzieho zavinenia. Teda prvoradou úlohou súdu by bolo preukázať či k pádu a k zlomenine kostrče došlo následkom úderu päšťou, sotenia alebo bez toho, aby sa obžalovaný podieľal na takomto konaní, pričom znalec uviedol, že u poškodeného neboli popísané žiadne známky traumy tváre, ako to poškodený lekárovi pri ošetrení ani neuviedol, a teda v tomto smere akýkoľvek úder päšťou nebol preukázaný, a teda ani následok takéhoto úderu, pričom dokonca pri prvotnom ošetrení takéto konanie zo strany obžalovaného poškodený neuvádza. Aj keď lekár uviedol dobu liečby a práceneschopnosť 28 dní, tak v tomto smere nebolo zistené, že by bol menovaný uznaný za práceneschopného a obmedzený v obvyklom spôsobe života a súd sa takýmito skutočnosťami nezaoberal.

V znaleckom posudku sa nachádza záznam z ošetrenia poškodeného, kde ošetrujúci lekár bol MUDr. P., kde je logické, že ak by došlo k zraneniu pri konflikte s mojou osobou, tak by musel poškodený vyhľadať lekárske ošetrenie bezodkladne, nie až odstupom niekoľkých dní a vôbec neuvádzal úder päšťou, ako je to vo výroku rozsudku, ale následok postrčenia pri konflikte, kde sa jednalo o odstup 3 dní a uviedol, že môže chodiť, pričom je otázka, či pri zlomenine kostrče je takéto chodenie vôbec možné.

Podľa odbornej literatúry pri zlomenine kostrče sa postihnuté osoby sťažujú na veľmi ťažké bolesti v oblasti zadku po zlomenine kostrče, pričom tento typ bolesti je známy ako kokcygodýnia a vyznačuje sa silnými bolesťami v oblasti kostrčovej kosti, vyžarovaním v análnej a bedrovej oblasti, pričom po zlomenine kostrče sú primárnymi príčinami bolesti a opuchy a hematómy (podliatiny). Je potrebné rektálne vyšetrenie lekárom a dochádza k tomu, že takýto pacient má problémy pri vyprázdňovaní, pri pohlavnom styku a pri bežnom pokojnom sedení, pričom takéto následky neboli zistené, ani poškodený nebol podrobený takýmto vyšetreniam, pričom zlomenina kostrče spôsobuje silnú bolesť v postihnutej oblasti zadku a označuje sa ako tupá a neznesiteľná, a teda ak by takéto príznaky mal poškodený, určite by musel vyhľadať bezodkladne lekársku starostlivosť. Mali by sa vyhotoviť dve röntgenové snímky navzájom kolmo, aby sa dala takáto zlomenina vyhodnotiť, kde v lekárskom posudku nie sú takéto skutočnosti zaznamenané, a preto je možné takýto znalecký posudok pokladať za povrchný, nič nedokazujúci a súd ho nemal vyhodnotiť v neprospech obžalovaného, ale nariadiť kontrolné znalecké dokazovanie, resp. vypočuť pôvodného ošetrujúceho lekára.

Teda priebehu následkov údajnej zlomenine kostrče, jej diagnostikovanie, kde poškodený nebol práceneschopný, evokuje účelovosť konania poškodeného so snahou vyvolať podľa názoru u obžalovaného fiktívne zranenie, ktoré by malo za následok možnosť trestného stíhania obžalovaného a vyhodnotenia aj ďalšieho konania v súvislosti s výtržníctvom.

Teda samotný rozsudok, ako aj jeho zdôvodnenie je v zásadnom rozpore s objektívnym skutkovým stavom z hľadiska vyhodnotenia, kde nebolo preukázané, že by obžalovaný poškodeného udrhel päšťou, ani že by poškodený utrpel také zranenia, aké sú popisované v znaleckom posudku s tým, že vierohodnosť výpovedi poškodeného je zásadným spôsobom narušená, jednak vyhľadaním ošetrenia s odstupom času, nie keď sa stala udalosť, ale u lekára vo Zvolene, kde sa nevylučuje určitá prepojenosť a previazanosť a následné podanie trestného oznámenia, ktoré je účelového charakteru, pretože ak by v skutočnosti utrpel poškodený zlomeninu kostrče, musel by byť práceneschopný a musel by mať iné príznaky a iné zistenia, ako to uvádza znalec, a teda podľa názoru obžalovaného bol celý incident nafúknutý, umelo vykonštruovaný a účelový so snahou privodiť pre obžalovaného následok vo forme trestného stíhania a odsúdenia, čo sa mu aj podarilo.

Pri údere päšťou do ľavej časti tváre v oblasti spánku by musel takýto úder, ktorý mal byť značnej intenzity, kde pri poškodenom, kde nie sú uvedené údaje o jeho váhe a výške, mal stratiť stabilitu, ale na tvári neboli zistené žiadne poranenia a ani takéto poranenia menovaný neuvádzal, pričom ak by úder smeroval na ľavú stranu tváre poškodeného a bol značnej intenzity, tak by zrejme jeho telo rotovalo a spadol by bokom, resp. pri strate stability by sa zrútil na zem a udrhel by si hlavu, ale je nelogické, že sa mal údajne posadiť, pričom takéto zranenie takýmto spôsobom vzniknúť nemohlo, a preto celé rozhodnutie súdu je postavené na úvahách a domnienkach a účelovom tvrdení poškodeného, kde pri páde na asfaltovú cestu pri strate stability by došlo skôr k zraneniu zadnej časti hlavy a nie kostrče, pretože ak by menovaný padal tak, že by si nesadol v podstate na zem. Takýto priebeh úrazového deja je krajne nepravdepodobný a bohužiaľ znalec sa s takýmito skutočnosťami nezaoberal, ani súd nebral do úvahy autentické záznamy o podaní vysvetlenia na Policajnom zbore 3. apríla 2021, kde bol opisovaný konflikt, ktorý je popisovaný rozdielne aj zo strany Q. Č., ako to uviedol po riadnom poučení orgánmi

činnými v trestnom konaní o následkoch krivej výpovede, pričom nebol nikdy vysvetlený rozpor medzi oboma výpoveďami, kde bezprostredne po incidente 3. apríla 2021 v zázname o podaní vysvetlenia na polícii uviedol, že ho K. P. sotil a odstrčil, kde neuviedol žiadny pád a následne ho začal oboma rukami udierať, kde sa nejednalo o jeden úder, kde mal poškodený spadnúť na zem, neuvádza sa, či tam bol asfalt alebo nie s tým, že samotný poškodený uviedol, že údery P. niekoľkokrát vrátil, to znamená, že pri takomto aktívnom odpore nemohol ležať, pretože keby utrpel zlomeninu kostrče pri údere, tak by takéto údery nemohol zopakovať a zrejme by sa nemohol ani sám postaviť zo zeme vzhľadom na takúto zlomeninu.

Aj keby bolo pravdou, že došlo k odsoteniu poškodeného, ktorý útočil na obžalovaného, tak následok, ktorý nastal, nebol úmyselný, ale vyplýval až z následného efektu, ktorý nastal, kde nebol posudzovaný dôvod nutnej obrany a ani to, akým spôsobom poškodený útočil na obžalovaného, pričom na následok mohli mať vplyv iné faktory, ktoré sú uvádzané v odbornej literatúre, ktoré mohli vyplývať z predchádzajúceho zdravotného stavu, napr. že takýto úraz už menovaný mohol utrpieť, kedy došlo k predmetnej zlomenine a pod, avšak pre odsúdenie obžalovaného postačovalo jednoduché konštatovanie, že došlo k zlomenine kostrče následkom úderu pästou pravej ruky do oblasti hlavy a napriek všetkým pochybnostiam bol skutok paušalizovaný a obžalovaný bol odsúdený. Takýto postup orgánov činných v trestnom konaní je v rozpore so zásadnými princípmi práva trestného konania z hľadiska dokazovania pred súdom a vyhodnotenia jednotlivých dôkazov vo vzťahu k tomu, ako sa mal skutok vyvíjať, kde prvotné lekárske záznamy z hľadiska následkov pre poškodeného možno zásadným spôsobom spochybňovať a v tomto smere bola porušená zásada stíhania dvakrát za ten istý skutok, pretože bolo začaté trestné stíhanie za priestupok ako aj trestné stíhanie za prečin, pričom v tomto prípade trestné stíhanie za priestupok bolo začaté skôr, kde zásadu „ne bis in idem“ možno podľa článku 4. Protokolu č. 7 Dohovoru vzťahovať tak na činy patriace podľa slovenského práva medzi trestné činy, ako aj na činy patriace medzi priestupky. V tomto smere je možno poukázať na viaceré rozhodnutia Európskeho súdu pre ľudské práva, pričom v tomto prípade sa jednalo o totožnosť konania, t. j. skutku, ktorý bol posudzovaný raz ako priestupok a raz ako prečin ublíženia na zdraví a výtržníctva, avšak jednalo sa o identické konania.

Obžalovaný síce využil svoje zákonné prostriedky, podal sťažnosť voči uzneseniu o začatí trestného stíhania, odpor voči trestnému rozkazu, odvolanie proti rozsudku Okresného súdu Veľký Krtíš.

Podľa § 2 ods. 10 Trestného poriadku orgány činné v trestnom konaní postupujú tak, aby bol zistený skutkový stav veci, o ktorom nie sú dôvodné pochybnosti, a to v rozsahu nevyhnutnom na ich rozhodnutie, pričom dôkazy sa obstarávajú z úradnej povinnosti. Teda orgány činné v trestnom konaní sú povinné nielen objasňovať okolnosti proti obvinenému, ale aj okolnosti svedčiacie v jeho prospech.

Keďže táto povinnosť nebola dodržaná, dochádza k porušeniu práva na obhajobu, pretože neboli vykonané dôkazy, ktoré navrhoval obžalovaný a ktoré by mali byť v jeho prospech najmä z hľadiska objektívnosti lekárskeho správ a pravdepodobnosti následkov konania.

Podľa § 10 ods. 2 Trestného zákona nejde o prečin, ak vzhľadom na spôsobom vykonania činu a jeho následky, okolnosti, za ktorých bol čin spáchaný, mieru zavinenia a pohnútku páchatel'a je jeho závažnosť nepatrná. Samotný poškodený uviedol, že pracuje v obchodnej spoločnosti ako manager a nebolo skúmané, či v inkriminovanom období pracoval, či dostal za prácu mzdu a podobne. Trestné právo má byť použité len ako najkrajnejší prostriedok pre typovo najzávažnejších porušeníach spoločenských vzťahov, záujmov a hodnôt, teda tam, kde nie sú iné možnosti. Trestné konanie je kontradiktórne v zmysle § 2 ods. 14 Trestného poriadku, kde strany sú si v konaní rovné. Rovnosť nemôže byť len formálna a musí byť i faktická, kde zástupca poškodenej strany by nemal nahrádzať činnosť prokurátora, ale by sa mal zamerať len na preukázanie výšky spôsobenej škody, a teda rovnosť v tomto smere zachovaná nebola z hľadiska rovnosti zbraní.

Dôkazné bremeno obžaloby upravené v Smernici o prezumpcii neviny v čl. 22 spočíva na prokuratúre a v prípade akýchkoľvek pochybností by sa malo rozhodnúť v prospech podozrivej alebo obvinenej osoby, a teda súd mohol v zmysle § 2 ods. 11 Trestného poriadku vykonať aj dôkazy, ktoré strany nenavrhli, pričom prokurátor neunesol dôkazné bremeno na preukázanie rozhodujúcich skutočností a súd prvého stupňa a odvolací súd sa nesprávnym spôsobom stotožnili s takýmto postupom prokurátora. Prezumpcia neviny je ustanovená čl. 50 ods. 2 Ústavy SR, pričom hlavne ide o zásadu aplikácie („in dubio pro reo“), pretože súd môže uznať obžalovaného za vinného len vtedy, ak z vykonaného dokazovania bez akýchkoľvek pochybností vyplýva, že obžalovaný spáchal skutok, ktorý sa mu v

obžalobe kladie za vinu, pričom z tejto zásady vyplýva, že nedokázaná vina je to isté ako dokázaná nevina, čo by malo k dôjsť k oslobodeniu spod obžaloby podľa § 285 písm. c) Trestného poriadku.

Teda len bezpečné zistenie skutkového stavu a následkov konania môže viesť zo strany orgánov činných v trestnom konaní k meritórnemu rozhodnutiu o rozhodných skutočnostiach týkajúcich sa trestnoprávnej zodpovednosti obžalovaného, čo sa v tomto prípade nestalo a postup orgánov činných v trestnom konaní popísaných v dovolaní zo strany obžalovaného je vyhodnotený ako nezákonný, rozporuplný a postavený na nepravdepodobných skutočnostiach, účelových tvrdeniach a spochybnených lekárskejších správach".

Na základe toho obvinený navrhol, aby Najvyšší súd Slovenskej republiky podľa § 386 ods. 1 Trestného poriadku vyslovil rozsudkom s poukazom na ustanovenia § 371 ods. 1 písm. i), ods. 3 Trestného poriadku (pozn. v zmysle § 371 ods. 3 Trestného poriadku je oprávnený dovolanie podať jedine minister spravodlivosti) porušenie zákona v jeho neprospech, podľa § 386 ods. 2 Trestného poriadku zrušil napadnutý rozsudok Krajského súdu v Banskej Bystrici. Zároveň, aby zrušil aj ďalšie rozhodnutia na zrušené rozhodnutie obsahovo nadväzujúce, ak vzhľadom na zmenu, ku ktorej došlo zrušením, stratili podklad a podľa § 388 ods. 1 Trestného poriadku naposledy označenému súdu prikázal, aby vec v potrebnom rozsahu znova prerokoval a rozhodol.

K dovolaniu sa, využijúc svoje právo podľa § 376 Trestného poriadku, vyjadril prokurátor, a síce takto: „Dovolací dôvod podľa § 371 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku, teda porušenie práva na obhajobu zásadným spôsobom má spočívať v tom, že neboli vykonané dôkazy, ktoré navrhol odsúdený a ktoré by mali byť v jeho prospech najmä z hľadiska objektívnosti lekárskejších správ a pravdepodobnosti následkov konania.

Dovolací dôvod podľa § 371 ods. 1 písm. g), písm. i) Trestného poriadku podľa dovolateľa spočíva v tom, že rozhodnutie je založené na dôkazoch, ktoré neboli súdom vykonané zákonným spôsobom a tiež, že rozhodnutie je založené na nesprávnom právnom posúdení zisteného skutkového stavu. Uvedené podľa názoru dovolateľa spočíva v tom, že orgány činné v trestnom konaní síce vykonali dokazovanie vo veci samej, avšak na základe vykonaných dôkazov dospeli k nesprávnomu právnomu a skutkovému záveru v neprospech obžalovaného. Podľa dovolateľa je paradoxné, že jeho konanie bolo najskôr posudzované ako priestupok proti občianskemu spolunažívaniu a až následne mu bolo vznesené obvinenie pre trestný čin, za ktorý bol aj odsúdený. Hodnotenie priestupkového deja a deja v trestnom konaní je diametrálne odlišné, pričom nebolo jeho povinnosťou na hlavnom pojednávaní dokazovať nevinu a v prípade, ak využil svoje zákonné právo odoprieť vypovedať, tak táto skutočnosť nemala byť hodnotená v jeho neprospech. Súd mal hodnotiť dostupné dôkazy a pokiaľ mal pochybnosti o tom, či sa stal skutok, ktorý je popísaný v obžalobe, t. j. či poškodeného udrel, alebo neudrel, tak mal uvedené skutočnosti vyhodnotiť v jeho prospech a rozhodnúť o jeho oslobodení. Je pozoruhodné, že poškodený neutrpel zranenia následkom údajného úderu, ale len následkom údajného pádu na zem s tým, že musela byť preukázaná príčinná súvislosť medzi úderom a pádom. Pokiaľ sa však mal incident udiať takým spôsobom, ako to uvádza poškodený, tak je nelogické, že poškodený nepodal bezodkladne trestné oznámenie, resp. neprivolal na miesto samé políciu, ale podal len trestné oznámenie, a to s odstupom viacerých dní. Je logické, že v prípade, ak by došlo k zraneniu pri konflikte, tak by musel poškodený vyhľadať lekárske ošetrovanie bezodkladne, nie až s odstupom niekoľkých dní. Poškodený však pred ošetrovajúcim lekárom vôbec neuvádzal úder päťou, ako je to uvedené vo výrokovej časti rozsudku. Dovolateľ taktiež namieta aj vypracovaný znalecký posudok. Ďalej uvádza, že znalec v posudku ustálil dobu liečenia a práceneschopnosť na 28 dní, avšak v uvedenom smere nebolo zistené, že by poškodený bol uznaný za práceneschopného a obmedzený v obvyklom spôsobe života. Súd sa však s uvedenými skutočnosťami nezaoberal. Podľa odbornej literatúry pri zlomenine kostrče sa postihnuté osoby sťažujú na veľmi silné bolesti v oblasti zadku, pričom pacient má problémy pri vyprázdňovaní, pri pohlavnom styku a pri bežnom sedení. Uvedené následky však u poškodeného neboli zistené a poškodený nebol ani podrobený takýmto vyšetreniam. Keďže zlomenina kostrče podľa dovolateľa spôsobuje silnú bolesť v postihnutej oblasti zadku a označuje sa ako tupá a neznesiteľná, tak mal poškodený vyhľadať lekársku starostlivosť bezodkladne. Znalecký posudok považuje dovolateľ za povrchný, keďže neboli vyhotovené dva röntgenové snímky, ktorými by sa dala predmetná zlomenina vyhodnotiť. Súd teda podľa jeho názoru nemal znalecký posudok vyhodnotiť v jeho neprospech, ale mal nariadiť kontrolné znalecké dokazovanie, resp. vypočúť pôvodného ošetrojúceho lekára. Samotný rozsudok, ako aj jeho

zdôvodnenie je v zásadnom rozpore s objektívnym skutkovým stavom z hľadiska vyhodnotenia, kde nebolo preukázané, že by obžalovaný poškodeného udrel päťou, ani že by poškodený utrpel také zranenia, aké sú popisované v znaleckom posudku s tým, že vierohodnosť výpovedi poškodeného je zásadným spôsobom narušená, jednak vyhľadáním ošetrenia s odstupom času, nie keď sa stala udalosť, ale u lekára vo Zvolene, kde sa nevyučuje určitá prepojenosť a previazanosť, a následné podanie trestného oznámenia, ktoré je zo strany poškodeného účelového charakteru, pretože ak by poškodený utrpel zlomeninu kostrče, musel by byť práceneschopný a musel by mať iné príznaky ako tie, ktoré uvádza znalec. Aj keby bolo pravdou, že došlo z jeho strany k odsoteniu poškodeného, ktorý útočil na obžalovaného, tak následok, ktorý nastal, nebol úmyselný, ale vyplýval až z následného efektu, ktorý nastal, kde nebol posudzovaný dôvod nutnej obrany a ani to akým spôsobom poškodený útočil na obžalovaného.

K námietkam dovolateľa, že bolo zásadným spôsobom porušené jeho právo na obhajobu v zmysle § 371 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku, uvádza, že právo na obhajobu možno rozdeliť na právo na osobnú obhajobu (tzv. materiálnu obhajobu), ktorá spočíva v práve obvineného obhajovať sa sám, t. j. obvinený má právo vyjadrovať sa ku všetkým okolnostiam, ktoré sa mu kladú za vinu a dôkazoch o nich, uvádzať okolnosti, navrhovať a predkladať dôkazy slúžiace na jeho obhajobu, robiť návrhy a podávať žiadosti ako aj opravné prostriedky; a právo na tzv. formálnu obhajobu, teda práva obvineného zvoliť si obhajcu a radíť sa s ním. Zo spisového materiálu vyplýva, že u obvineného bolo právo na obhajobu (materiálnu aj formálnu) zachované. Odsúdenému K. P. bolo uznesením povereného príslušníka OO PZ Veľký Krtíš z 23. mája 2021 vznesené obvinenie pre prečin ublíženia na zdraví podľa § 156 ods. 1 Trestného zákona v súbehu s prečinom výtržníctva podľa § 364 ods. 1 písm. a) Trestného zákona. Následne bol 2. júla 2021 vypočutý v procesnom postavení obvineného, kde bol poučený o práve zvoliť si obhajcu ako aj o práve na bezplatnú obhajobu. Odsúdený K. P. právo na formálnu obhajobu nevyužil, ale v trestnom konaní sa obhajoval sám. Dňa 28. mája 2021 proti uzneseniu povereného príslušníka PZ sp. zn. ORP-121/VK-VK-2021 z 23. mája 2021, ktorým mu bolo vznesené obvinenie, podal sťažnosť, o ktorej rozhodol dozorujúci prokurátor uznesením, sp. zn. Pv 143/21/6610, z 9. júna 2021, ktorý sťažnosť K. P. zamietol. Dňa 25. júna 2021 si odsúdený podal návrh na zrušenie právoplatných rozhodnutí v prípravnom konaní podľa § 363 Trestného poriadku a nasl., ktorému Generálna prokuratúra SR nevyhovela, o uvedenom bol odsúdený upovedomený 24. augusta 2021. V predmetnej trestnej veci právo na materiálnu obhajobu (teda obhajobu obhajovať sa sám) odsúdený využíval, keďže v priebehu prípravného ako aj súdneho konania podával sťažnosti, návrhy na vykonanie dôkazov a pod. Okrem toho sa vyjadroval ku všetkým dôkazom, či už vykonaných v rámci prípravného konania, ako aj konania pred súdom. Z uvedeného mám teda za to, že u odsúdeného K. P. bolo v predmetnej veci právo na obhajobu zachované. Tiež poukazujem na skutočnosti, že právo na obhajobu v zmysle dovolacieho dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku je potrebné chápať ako vytvorenie podmienok pre plné uplatnenie procesných práv obvineného a jeho obhajcu. Za porušenie práva na obhajobu nemožno považovať obsah a rozsah vlastnej úvahy orgánu činného v trestnom konaní alebo súdu o voľbe použitých dôkazných prostriedkov pri plnení povinností podľa § 2 ods. 10 Trestného poriadku, resp. uplatnení oprávnenia podľa § 2 ods. 11 Trestného poriadku. Ak by záver orgánu činného v trestnom konaní alebo súdu učiný v zmysle § 2 ods. 12 Trestného poriadku o tom, že určitú skutkovú okolnosť považuje za dokázanú a že ju nebude overovať ďalšími dôkazmi, zakladal opodstatnenosť dôvodu dovolania podľa § 371 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku, odporovalo by to viazanosti dovolacieho súdu zisteným skutkom podľa § 371 ods. 1 písm. i) Trestného poriadku, ktoré vyjadruje zásadu, že účelom dovolacieho konania je posudzovanie právnych otázok, nie posudzovanie správnosti a úplnosti zistenia skutkového stavu.

Navyše poznamenávam, že počas konania na súde prvého stupňa boli vykonané všetky potrebné dôkazy, ktoré boli potrebné pre prijatie zákonného rozhodnutia. Všetky dôkazy boli vykonané zákonným spôsobom a taktiež všetky hlavné pojednávania boli zaznamenávané s využitím technického zariadenia na zaznamenávanie zvuku. Z vykonaných hlavných pojednávani boli vyhotovené aj zápisnice obsahujúce prítomnosť osôb, ktorých účasť na nich bola nevyhnutná. Odsúdený bol už v prípravnom konaní poučený o všetkých svojich procesných právach. Z uvedeného mám za to, že neexistujú také pochybenia orgánov činných v trestnom konaní, prípadne oboch procesne aktívnych súdov, ktoré by mali za následok závažné porušenie práva na obhajobu. V súhrne možno konštatovať, že vznesené námietky dovolateľom aj vzhľadom na množstvo vykonaných procesných úkonov nemôžu zakladať

dovolací dôvod podľa § 371 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku, a to že zásadným spôsobom bolo porušené právo na obhajobu.

Čo sa týka dovolacieho dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. g), písm. i) Trestného poriadku, tvrdím, že rozhodnutie je založené na dôkazoch, ktoré boli súdom vykonané zákonným spôsobom a taktiež je rozhodnutie založené na správnom právnom posúdení zisteného skutkového stavu. Odsúdený na hlavnom pojednávaní konanom 13. januára 2022 tak, ako aj na výsluchoch v prípravnom konaní využil svoje zákonné právo a vo veci odmietol vypovedať. Následne sa okresný súd na hlavných pojednávaniach konaných 13. januára 2022 a 31. januára 2022 oboznámil so všetkými dôkazmi. Prečítal zápisnice o výsluchu svedka - poškodeného Q. Č., svedkyne Q. Č., svedka X. Z., svedka V. P. a svedka X. O.. Taktiež súd prečítal znalecký posudok MUDr. Y., ako aj lekárske správy. Odsúdený mal možnosť sa ku každému vykonanému dôkazu vyjadriť. Rovnako mal možnosť navrhnúť a predkladať dôkazy svedčiace v jeho prospech. Súd sa vysporiadal so všetkými navrhovanými dôkazmi zo strany odsúdeného. Mám za to, že súd vykonal všetky dôkazy zákonným spôsobom, pričom takto vykonané dôkazy správne vyhodnotil, keď uznal K. P. za vinného v zmysle obžaloby a taktiež mu uložil zákonný a spravodlivý trest. Všetkými ostatnými námietkami odsúdeného sa už zaoberal Krajský súd v Banskej Bystrici, ktorý rozhodoval o odvolaní odsúdeného. Poznnamenávam, že dovolací súd nemôže skúmať a spochybňovať skutkové zistenia a ani prostredníctvom tohto dôvodu nemôže nahrádzať iné mimoriadne opravné prostriedky, ktoré slúžia na nápravu nedostatkov v skutkových zisteniach. Navyše uvádzam, že dovolanie ako mimoriadny opravný prostriedok nie je prostriedok určeným na revíziu skutkových zistení, ktoré urobili sudy prvého a druhého stupňa. Dovolacie námietky obvineného, ak sa netýkali právneho posúdenia zisteného skutku, ale iba zo subjektívneho pohľadu obvineného spochybňovali hodnotené dôkazy vo veci konajúcimi súdmi, nezodpovedajú dovolaciemu dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. i) Trestného poriadku. Najvyšší súd ako súd rozhodujúci o dovolaní je viazaný skutkovým stavom veci tak, ako ho ustálili sudy nižšej inštancie. Nie je oprávnený posudzovať spôsob hodnotenia dôkazov a závery, ktoré sudy vyhodnotili a ktoré sú podkladom pre zistenie skutkového stavu. Ťažisko dokazovania je v konaní pred súdom prvého stupňa a jeho skutkové závery môže dopĺňať, upravovať alebo meniť iba súd odvolací. K námietkam odsúdeného navyše poznamenávam, že Trestný poriadok neurčuje lehotu na podanie trestného oznámenia. V danom prípade ide o dispozičné právo poškodeného, prípadne aj svedkov, kedy a či podajú trestné oznámenie. Obzvlášť pri trestnom čine ublíženia na zdraví, kedy sa následok protiprávneho konania zvykne objaviť až s odstupom niekoľkých hodín, prípadne dní od konania páchatela. Tiež je potrebné poukázať, že o porušení zásady 'ne bis in idem', teda nie dvakrát v tej istej veci tu nemožno hovoriť, keďže odsúdený za uvedený skutok nebol v priestupkovom konaní uznaný za vinného. Rovnako uvádzam, že odsúdený v priebehu celého trestného konania mal možnosť namietať tak osobu znalca ako aj závery jeho vypracovaného znaleckého posudku, prípadne navrhnúť na hlavnom pojednávaní vypočúť osobu znalca. Uvedené však odsúdený nenavrhol a vypracovaný znalecký posudok nenamieta .

Ďalej všeobecne konštatujem, že dovolanie je mimoriadny opravný prostriedok určený k náprave výslovne uvedených procesných a hmotnoprávných pochybení a nie k revízií skutkových zistení v konaní pred súdom I. stupňa, ktorého skutkové závery môže dopĺňať a korigovať odvolací súd. Pri posudzovaní oprávnenosti tvrdenia po existencii dovolacích dôvodov je dovolací súd viazaný skutkovými zisteniami, ktoré ustália sudy I. a II. stupňa, pokiaľ výslovne nedošlo k procesným a hmotnoprávnym pochybeniam.

Z horeuvedených dôvodov, preto navrhujem dovolanie K. P. podľa § 382 písm. c) Trestného poriadku zamietnuť".

Poškodený sa cez svoju obhajkyňu vyjadril v tom smere, že z podaného dovolania vyplýva, že obvinený primárne zo svojho subjektívneho pohľadu spochybňuje vykonané dokazovanie OČTK a súdu, nestotožňuje sa s ich závermi a nesúhlasí s rozhodnutiami vo veci konajúcich súdov. To však nemôže byť predmetom dovolacieho konania podľa § 371 ods. 1 Trestného poriadku. Mal za to, že napadnutým rozsudkom odvolacieho súdu v spojení s rozsudkom súdu prvého stupňa nebolo porušené žiadne ustanovenie v neprospech obvineného. Zistený skutkový stav zodpovedá skutočnosti, je zjavné, že bol zistený bez dôvodných pochybností, pričom sudy svoje úvahy vo svojich rozhodnutiach jasne a podrobne špecifikovali. Dôkazy boli vykonané zákonne. Ich spôsob vykonania nenamieta obvinený v žiadnom štádiu konania. Nebolo porušené ani žiadne právo na obhajobu. Skutok bol správne právne

posúdený a nedošlo ani k žiadnemu nesprávnemu použitiu hmotnoprávneho ustanovenia. Navrhol teda dovolanie obvineného buď odmietnuť podľa § 382 písm. c) Trestného poriadku alebo zamietnuť podľa § 392 ods. 1 Trestného poriadku.

Obvinený na vyjadrenia prokurátora a poškodeného reagoval tak, že v plnom rozsahu zotrval na podanom dovolaní.

+ + +

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako dovolací súd (§ 377 Trestného poriadku) pred vydaním rozhodnutia o dovolaní obvineného skúmal procesné podmienky pre jeho podanie a zistil, že dovolanie bolo podané proti prípustnému rozhodnutiu [§ 368 ods. 1, ods. 2 písm. h) Trestného poriadku a § 566 ods. 3 Trestného poriadku], osobou oprávnenou na jeho podanie [§ 369 ods. 2 písm. b) Trestného poriadku], prostredníctvom obhajcu (§ 373 ods. 1 Trestného poriadku), v zákonnej lehote (§ 370 ods. 1 Trestného poriadku), na príslušnom súde (§ 370 ods. 3 Trestného poriadku), že spĺňa obligatórne obsahové náležitosti (§ 374 ods. 1, ods. 2 Trestného poriadku) a tiež, že obvinený pred jeho podaním využil svoje právo podať riadny opravný prostriedok, o ktorom bolo rozhodnuté (§ 372 ods. 1 Trestného poriadku). Najvyšší súd po splnení vyššie vymedzenej formálnej prieskumnej povinnosti zistil, že dovolanie obvineného je potrebné odmietnuť ako nedôvodné podľa § 382 písm. c) Trestného poriadku, nakoľko je zrejmé, že nie sú splnené dôvody dovolania podľa § 371 a nasledujúcich Trestného poriadku.

Najvyšší súd poznamenáva, že dovolanie je mimoriadny opravný prostriedok. Nielen z označenia tohto opravného prostriedku ako mimoriadneho, ale predovšetkým zo samotnej úpravy dovolania v Trestnom poriadku je zrejmé, že dovolanie nie je určené k náprave akýchkoľvek pochybení súdov, ale len tých najzávažnejších, mimoriadnych, procesných a hmotnoprávných chýb. Tie sú ako dovolacie dôvody taxatívne uvedené v ustanovení § 371 ods. 1 Trestného poriadku, pričom v porovnaní s dôvodmi zakotvenými v Trestnom poriadku pre zrušenie rozsudku v odvolacom konaní sú koncipované podstatne užšie.

Dovolanie smeruje proti rozhodnutiu, ktorým bola vec právoplatne skončená. Predstavuje tak výnimočný prielom do inštitútu právoplatnosti, ktorý je dôležitou zárukou stability právnych vzťahov a právnej istoty. Preto sú možnosti podania dovolania, vrátane dovolacích dôvodov, striktné obmedzené, aby sa širokým uplatnením tohto mimoriadneho opravného prostriedku nezakladala ďalšia riadna opravná inštancia a dovolanie nebolo chápané len ako „ďalšie odvolanie“.

Čo sa týka viazanosti dovolacieho súdu dôvodmi dovolania, ktoré sú v ňom uvedené v zmysle § 385 ods. 1 Trestného poriadku, k tomu treba poznamenať, že táto sa týka vymedzenia chýb napadnutého rozhodnutia a konania, ktoré mu predchádzalo (§ 374 ods. 1 Trestného poriadku) a nie právnych dôvodov dovolania uvedených v ňom v súlade s § 374 ods. 2 Trestného poriadku z hľadiska ich hodnotenia podľa § 371 Trestného poriadku. Zjednodušene povedané, podstatné sú vecné argumenty uplatnené dovolateľom a nie ich subsumpcia (podradenie) pod konkrétne ustanovenia § 371 Trestného poriadku.

Z toho vyplýva, že v prípade, ak chybám vytýkaným v dovolaní v zmysle § 374 ods. 1 Trestného poriadku nezodpovedá dovolateľom označený dôvod dovolania podľa § 371 Trestného poriadku a ani iný dôvod dovolania uvedený v tomto ustanovení, dovolací súd dovolanie odmietne podľa § 382 písm. c) Trestného poriadku alebo zamietne podľa § 392 ods. 1 Trestného poriadku bez toho, aby zisťoval inú chybu napadnutého rozhodnutia alebo konania, ktorá by zodpovedala právnomu dôvodu dovolania označenému dovolateľom v zmysle § 374 ods. 2 Trestného poriadku.

Ak ale dovolací súd zistí chybu rozhodnutia alebo konania, vecne špecifikovanú dovolateľom podľa § 374 ods. 1 Trestného poriadku, ktorej pri jej správnej právnej (procesnej) kvalifikácii zodpovedá iný právne uplatniteľný dôvod dovolania, než ktorý dovolateľ uviedol v dovolaní v zmysle § 374 ods. 2

Trestného poriadku, dovolací súd dovolaniu vyhovie postupom podľa § 386 a nasledujúcich ustanovení Trestného poriadku a zistenú chybu vo výroku svojho rozsudku podradí pod dovolací dôvod zodpovedajúci zákonu (k tomu bližšie uznesenie najvyššieho súdu, sp. zn. 2Tdo/30/2011, zo 16. augusta 2011, publikované v Zbierke stanovísk najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky pod č. 120/2012).

V dovolaní spísanom a podanom prostredníctvom obhajcu obvinený nepodradil jednotlivé dovolacie námietky pod konkrétne dôvody dovolania v zmysle § 371 ods. 1 Trestného poriadku, tieto iba označil a v ďalšom bola úlohou najvyššieho súdu táto kvalifikovaná činnosť.

Námietky obvineného boli naprieč dovolaním najmä skutkového charakteru. Najvyšší súd tak hneď úvodom pripomína, že na základe dovolania podaného obvineným sa skutkovým stavom nie je oprávnený zaoberať.

Dovolaciemu súdu je zrejmé aj to, že s dovolacími námietkami obvineného sa vo svojich rozhodnutiach Okresný súd Veľký Krtíš, sp. zn. 3T/75/2021, z 31. januára 2022 a Krajský súd v Banskej Bystrici, sp. zn. 4To/40/2022, z 19. mája 2022 vysporiadali a najvyšší súd sa toho pridíža. Tiež odvolacie námietky boli v podstate rovnaké ako tie, ktoré obvinený uviedol v dovolaní. Najvyšší súd sa nižšie teda venuje jeho najpodstatnejším tvrdeniam, ale v podstate opakuje už správne závery prijaté vo vyššie citovaných rozhodnutiach súdov nižších stupňov.

K dôvodu dovolania podľa § 371 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku:

Podľa § 371 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku dovolanie možno podať, ak zásadným spôsobom bolo porušené právo na obhajobu.

Jednou zo základných zásad trestného konania je aj zásada práva na obhajobu, vyjadrená v ustanovení § 2 ods. 9 Trestného poriadku. Právo na obhajobu je zakotvené v čl. 50 ods. 3 Ústavy Slovenskej republiky, v čl. 40 ods. 3 Listiny základných práv a slobôd a tiež v čl. 6 ods. 3 písm. b), písm. c), písm. d) Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd. Právo na obhajobu patrí k základným atribútom spravodlivého procesu, keďže zabezpečuje aj rovnosť zbraní medzi obvineným na jednej strane a prokurátorom na druhej strane. Zmyslom tohto práva je zaručiť ochranu zákonných záujmov a práv osoby, proti ktorej sa konanie vedie, pretože bezchybné rešpektovanie práva na obhajobu je dôležitým predpokladom vydania zákonného a spravodlivého rozhodnutia.

Zásada práva na obhajobu vyjadruje požiadavku, aby v trestnom procese bola zaručená ochrana práv a záujmov osoby, proti ktorej sa vedie trestné konanie a je teda nevyhnutým prostriedkom úspešného výkonu súdnictva smerom k ochrane základných práv a slobôd. Jej legislatívne vyjadrenie a reálne zabezpečenie svedčí v podstate nielen o stupni demokracie v trestnom procese daného štátu, ale vo svojej podstate jej realizácia v čo najširšom meradle je nielen v záujme osoby, proti ktorej sa vedie trestné konanie, ale v záujme celej spoločnosti, pretože toto právo neplynie len z ochrany práv jednotlivca, ale aj zo záujmu na zistenie vierohodných záverov. Právo na obhajobu sa zaručuje ako základné právo fyzickej osoby, ktoré podlieha všetkým pravidlám, ktoré sa uznávajú pri ochrane základných práv a slobôd a možno ho vnímať aj ako prostriedok nastoľujúci spravodlivú rovnováhu medzi verejnými záujmami, ktoré sú predmetom ústavnej ochrany.

Vyššie podrobne opisovaná zásada obsahuje tri relatívne samostatné práva obvineného:

- právo obhajovať sa osobne, alebo
- právo obhajovať sa za pomoci obhajcu podľa vlastného výberu, alebo
- právo na bezplatnú pomoc obhajcu, ak obvinený nemá prostriedky na zaplatenie obhajcu a vyžadujú to záujmy spravodlivosti.

Konštantná judikatúra právo na obhajobu v zmysle dovolacieho dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku chápe ako vytvorenie podmienok pre plné uplatnenie procesných práv obvineného a

jeho obhajcu a zákonný postup pri reakcii orgánov činných v trestnom konaní a súdu na uplatnenie každého obhajovacieho práva. Trestný poriadok obsahuje celý rad ustanovení, ktoré upravujú jednotlivé čiastkové práva obvineného, charakteristické pre príslušné štádium trestného konania. Prípadné porušenie len niektorého z nich, pokiaľ sa to zásadným spôsobom neprejaví na postavení obvineného v trestnom konaní, samo o sebe nezakladá dovolací dôvod podľa § 371 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku. Zo znenia tohto ustanovenia totiž jednoznačne vyplýva, že len porušenie práva na obhajobu zásadným spôsobom je spôsobilé naplniť uvedený dovolací dôvod. V praxi to znamená, že o zásadné porušenie práva na obhajobu pôjde najmä vtedy, ak obvinený nemal v konaní obhajcu, hoci v jeho trestnej veci boli splnené dôvody povinnej obhajoby.

Takéto pochybenie dovolací súd v konaní nezistil, teda nemožno konštatovať, že došlo k porušeniu práva na obhajobu obvineného K. P. zásadným spôsobom, a teda že existuje skutočnosť, ktorá sama o sebe znamená naplnenie dovolacieho dôvodu v zmysle § 371 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku.

Napriek tomu sa dovolací súd zaoberal aj konkrétnymi najpodstatnejšími námietkami, ktoré v rámci tohto dovolacieho dôvodu menovaný uviedol v písomných dôvodoch dovolania.

Obvinený vo vzťahu k dovolaciemu dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku argumentoval tým, že neboli vykonané dôkazy, ktoré navrhoval vo svoj prospech, predovšetkým tie z hľadiska objektívnosti lekárskeho správ a pravdepodobnosti následkov konania.

Na tomto mieste je ku namietanému potrebné uviesť, že obvinený sa v danej veci zastupoval sám. Zo spisu je zrejmé, že obvinený mal pred súdom možnosť navrhovať, predkladať a obstarávať dôkazy slúžiace na jeho obhajobu, čo napokon aj využil a o týchto návrhoch súdy aj zákonným spôsobom rozhodli. Okrem toho sa vyjadroval ku všetkým dôkazom, či už vykonaných v rámci prípravného konania, ako aj konania pred súdom.

Podľa najvyššieho súdu hodnotenie dôkazov spôsobom, ktorý nezodpovedá predstavám obvineného, nepredstavuje porušenie jeho práva na obhajobu zásadným spôsobom v zmysle uplatneného dovolacieho dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku. Jedná sa o skrytú formu vyjadrenia záujmu obvineného, aby boli vykonané dôkazy vyhodnotené v jeho prospech.

Za porušenie práva na obhajobu v zmysle § 371 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku teda nemožno považovať obsah a rozsah vlastnej úvahy orgánu činného v trestnom konaní alebo súdu o voľbe použitých dôkazných prostriedkov pri plnení povinnosti podľa § 2 ods. 12 Trestného poriadku. Ak by záver súdu o tom, že určitú skutkovú okolnosť považuje za dokázanú a že ju nebude overovať ďalšími dôkazmi, zakladal opodstatnenosť dôvodu dovolania podľa § 371 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku, odporovalo by to viazanosti dovolacieho súdu zisteným skutkovým stavom v zmysle § 371 ods. 1 písm. i) Trestného poriadku, ktorá vyjadruje zásadu, že účelom dovolacieho konania je posudzovanie právnych otázok, nie posudzovanie správnosti a úplnosti zistenia skutkového stavu. Najvyšší súd nemôže spochybňovať skutkové zistenia, prehodnocovať vykonané dôkazy a aj ich hodnotenie súdmi nižších stupňov. Ťažisko dokazovania je v konaní pred súdom prvého stupňa a jeho skutkové závery môže dopĺňať, upravovať alebo meniť iba súd odvolací (§ 322 ods. 3 a § 326 ods. 5 Trestného poriadku).

Ak by však aj podľa vyššie uvedených kritérií išlo o porušenie práva na obhajobu, bolo by potrebné posúdiť, či toto právo bolo porušené zásadným spôsobom, a to v závislosti na tom, či by porušenie práva na obhajobu mohlo vyvolať odlišné rozhodnutie vo veci samej.

Z obsahu spisu je taktiež zjavné, že všetky ostatné práva, ktoré sú vyjadrením práva na obhajobu a podmienky na spoľahlivé zistenie objektívnej pravdy boli v predmetnej veci riadne zabezpečené.

Obvinený vo vzťahu k dovolaciemu dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku argumentoval tiež námietkou nedostatočného odôvodnenia rozsudku súdu prvého stupňa, kde nebolo preukázané, že by obvinený poškodeného udrel päťou, ani že by poškodený utrpel také zranenia, aké sú

popisované v znaleckom posudku s tým, že vierohodnosť výpovedi poškodeného je zásadne spochybnená.

V úzkej spojitosti s právom na obhajobu treba vnímať právo strany na riadne odôvodnenie súdneho rozhodnutia.

Právo na riadne odôvodnenie súdneho rozhodnutia spočíva v troch nasledujúcich a vzájomne sa dopĺňujúcich rovinách:

- a) je korelátom práva účastníka konania prednášať návrhy, argumenty a námietky, aby na tieto dostal od súdu náležitú odpoveď,
- b) predstavuje jednu zo záruk, že „výkon spravodlivosti“ (justice in procedural effect, resp. justice in action) nie je arbitrárny (svojoľný), nepriehľadný a že rozhodovanie verejnej moci je kontrolované verejnosťou,
- c) vytvára predpoklad pre účinné uplatnenie opravných prostriedkov, ktoré má strana konania k dispozícii.

Napriek nespornému významu vyššie rozvedeného práva na riadne odôvodnenie súdneho rozhodnutia nejde o právo absolútne. Povinnosť súdu odôvodniť svoje rozhodnutie nemožno interpretovať v tom zmysle, že by zahŕňalo podrobnú odpoveď na každý argument strany konania (Van de Hurk v. Holandsko, resp. Ruiz Torija v Španielsko).

Podstatou práva na riadne odôvodnenie súdneho rozhodnutia je povinnosť súdu vyhodnotiť a v odôvodnení rozhodnutia zareagovať na hlavné námietky účastníka konania (Donadze v. Gruzínsko) a riadne posúdiť tvrdenia, argumenty a dôkazy predložené stranou konania (opätovne vid' napr. Van de Hurk v. Holandsko). Na podklade takéhoto postupu súdu je následne možné kvalifikovaným spôsobom posúdiť, či bolo konanie ako celok spravodlivé. Mlčanie odvolacieho súdu ohľadom zákonnosti odmietnutia vykonania dôkazov navrhnutých obvineným odporuje myšlienke spravodlivého procesu (Krasulya v. Rusko).

Jedným zo základných princípov trestného konania je nutnosť starostlivo a úplne popísať dôkazný postup, ktorý súčasne treba logicky a presvedčivo odôvodniť. Uvedenú požiadavku zakotvil zákonodarca do sústavy nárokov na odôvodnenie rozsudku, a tak isto aj uznesenia, ktoré má povahu rozhodnutia vo veci samej. Preto nie je prípustné, aby odôvodnenie rozhodnutia, ktoré musí rešpektovať vyššie vymedzené kritériá, bolo založené na skutkových zisteniach, ktoré nie sú náležitým spôsobom odôvodnené, resp. primerane vysvetlené. Takéto rozhodnutia (ich odôvodnenie alebo absencia takéhoto odôvodnenia tam, kedy rozhodné skutočnosti v zásade musia byť odôvodnené) nie sú adhézne k určite zistenému skutkovému stavu vyjadrenému v odôvodnení dotknutého rozhodnutia. Za takéhoto procesného stavu ide o rozhodnutia, ktoré nerešpektujú požiadavky Trestného poriadku ako základného procesnoprávneho predpisu upravujúceho trestné konanie. V konečnom dôsledku sa takéto rozhodnutie „posúva“ aj do protiústavnej polohy, a to najmä z hľadiska nároku trestne stíhaného obvineného na spravodlivé posúdenie jeho trestnej veci (ÚS 181/2000 - ČR). Napriek prezumpcii, že súd nie je povinný vykonať všetky navrhnuté dôkazy, platí, že musí o vznesených návrhoch na vykonanie dokazovania rozhodnúť a pokiaľ im nevyhoví, musí vo svojom rozhodnutí vysvetliť, z akých dôvodov navrhnuté dôkazy nevykonali, resp. prečo ich neprevzal ako základ svojich skutkových zistení (ÚS 413/2002 - ČR). Je vecou súdov nižšieho stupňa, ktoré dôkazy a v akej kvantite považujú za dostatočné na preukázanie skutkového stavu.

Zo strany odvolacieho súdu ide preto o otázku právnu, kedy by zistené pochybenie mohlo potenciálne zakladať dovolací dôvod uvedený v § 371 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku (primerane 1TdoV/6/2017). Pre dovolací súd je z pohľadu skúmania dodržania práva na obhajobu podľa § 371 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku podstatným zistenie, či sa súd prvého stupňa alebo odvolací súd návrhom obvineného na vykonanie dokazovania zaoberali (t. j. či ho zaregistrovali) a súčasne uviedli aspoň stručné dôvody, na podklade ktorých sa takémuto návrhu rozhodli nevyhovieť.

Povinnosťou súdu prvého stupňa a odvolacieho súdu je rešpektovať ústavne garantované právo obvineného na obhajobu, z ktorého vyplýva požiadavka, aby sa konajúce súdy vysporiadali s námietkami odvolateľa, ktorými toto svoje právo realizuje (pre odvolací súd je táto povinnosť zvýraznená prostredníctvom článku 2 ods. 1 dodatkového protokolu č. 7 k Dohovoru o ochrane ľudských práv a slobôd). Túto povinnosť konajúce súdy porušujú, ak ignorujú námietky odvolateľa voči dôkazom, na ktoré je v odsudzujúcom rozhodnutí poukazované ako na kľúčové pre tvrdené skutkové závery.

Výrok rozhodnutia sám o sebe totiž nestačí na to, aby naplnil požiadavku spravodlivého procesu, pretože z pohľadu obvineného je potrebné, aby bolo zrejmé, akými úvahami sa súd riadil, ako sa vysporiadal s dôkazmi a ktorá argumentácia bola pre súd presvedčivejšia a tvorí základ jeho rozhodnutia. Preto musí byť daný výrok náležite odôvodnený. Sprostredkovaným výsledkom je následne možnosť obvineného „skontrolovať“, ako sa súd vysporiadal s jeho argumentáciou a dôkazmi, čím získa obraz o výkone spravodlivosti, v „jej mene“ (Tatishvili v. Rusko). Odôvodnenie súdneho rozhodnutia sa musí vysporiadať s relevantnými právnymi a skutkovými otázkami, ako aj argumentami obvineného, ktoré sú podstatného právneho významu.

Na splnenie požiadavky na spravodlivý proces, obvinený a samozrejme aj verejnosť musia byť schopní pochopiť verdikt súdu, ktorý bol daný - to je zásadnou poistkou proti svojvôli (Taxquet v. Belgicko). V nadväznosti na to je úlohou súdu, aby sa jasným, právne korektným, no najmä zrozumiteľným spôsobom vyrovnal so všetkými právnymi a skutkovými okolnosťami, ktoré tvoria podklad jeho rozhodnutia z hľadiska právneho významu (IV. ÚS 14/07).

Okresný súd Veľký Krtíš na str. 4-6 svojho odsudzujúceho rozsudku dôsledne, precízne, zrozumiteľne a vyčerpávajúco rozobral všetky vykonané dôkazy, tieto vyhodnotil jednotlivo i v súhrne, presvedčivo vysvetlil, prečo neuveril tvrdeniam obvineného a najmä, ktoré dôkazy preukazujú jeho vinu. Najvyšší súd považuje odôvodnenie rozsudku súdu prvého stupňa za dostatočný príklad toho, ako má odôvodnenie rozsudku vyzerieť, aby zodpovedalo nielen ustanoveniu § 168 Trestného poriadku, ale aj požiadavke článku 6 ods. 1 Dohovoru. Tu treba poznamenať, že aj odvolací súd v odôvodnení svojho rozsudku, ktorým zamietol odvolanie obvineného a poškodeného, na str. 4-5 aproboval v tejto časti rozhodnutie súdu prvého stupňa. Na tom nič nemení skutočnosť, že dokazovanie pred súdom prvého stupňa bolo rýchle a s nadštandardným využitím čítania a oboznamovania dôkazov, lebo uvedené bolo vykonané v súlade s Trestným poriadkom.

Z uvedeného vyplýva, že v trestnej veci obvineného nemožno dospieť k záveru o tom, že by bol naplnený dôvod dovolania podľa § 371 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku.

K dovolaciemu dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. g) Trestného poriadku:

Podľa § 371 ods. 1 písm. g) Trestného poriadku dovolanie možno podať, ak rozhodnutie je založené na dôkazoch, ktoré neboli súdom vykonané zákonným spôsobom.

Dovolací dôvod podľa § 371 ods. 1 písm. g) Trestného poriadku možno úspešne uplatňovať v prípadoch, keď je rozhodnutie súdu založené na dôkazoch, ktoré neboli na hlavnom pojednávaní vykonané zákonným spôsobom. Skutočnosť, že rozhodnutie je založené na dôkazoch vykonaných v rozpore so zákonom, musí byť z obsahu spisu zrejmá a porušenie zákona by malo svojou povahou a závažnosťou zodpovedať porušeniu práva na spravodlivý proces podľa čl. 6 Dohovoru, čomu napokon zodpovedá i samotná povaha dovolania ako mimoriadneho (nie ďalšieho riadneho) opravného prostriedku.

Z uvedeného logicky vyplýva záver, že nesprávny procesný postup súdu pri vykonávaní dôkazov môže byť dovolacím dôvodom v zmysle § 371 ods. 1 písm. g) Trestného poriadku len vtedy, ak má, resp. mal negatívny dopad na práva obvineného. Ak sa nepreukázu takéto účinky nesprávneho procesného postupu pri vykonávaní dôkazov, potom nemožno hovoriť o naplnení dovolacieho dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. g) Trestného poriadku, a to aj so zreteľom na to, že k porušeniu práva na spravodlivý

proces v zmysle čl. 6 ods. 1, ods. 3 písm. d) Dohovoru by mohlo dôjsť len vtedy, ak by odsúdenie bolo založené výlučne alebo v rozhodujúcej miere („solely or to a decisive extent“) na dôkazoch získaných nezákonným spôsobom, čo sa v predmetnej veci nestalo (Mariana Marinescu v. Rumunsko - rozsudok ESĽP z 2. februára 2010, Emen v. Turecko - rozsudok ESĽP z 26. januára 2010, Van Mechelen a ďalší v. Holandsko - rozsudok ESĽP z 23. apríla 1997, Visser v. Holandsko - rozsudok ESĽP zo 14. februára 2002, Al-Khawaja a Tahery v. Spojené kráľovstvo - rozsudok ESĽP z 15. decembra 2011 a ďalšie).

V rámci dovolaní iniciovaného prieskumu odôvodneného dovolacím dôvodom podľa § 371 ods. 1 písm. g) Trestného poriadku môže najvyšší súd preskúmať len to (ak dovolanie nepodal minister spravodlivosti Slovenskej republiky podľa § 371 ods. 3 Trestného poriadku), či jediný usvedčujúci dôkaz alebo viaceré rozhodujúce usvedčujúce dôkazy boli vykonané zákonným spôsobom. Ak dospeje k záveru o zákonnosti vykonaného dokazovania, najvyšší súd nemôže spochybňovať skutkové zistenia, prehodnocovať vykonané dôkazy a ich hodnotenie vykonané súdmi nižších stupňov.

Najvyšší súd dopĺňa, že dovolací dôvod podľa § 371 ods. 1 písm. g) Trestného poriadku - „rozhodnutie je založené na dôkazoch, ktoré neboli súdom vykonané zákonným spôsobom“ a jeho zrkadlové znenie - „rozhodnutie je založené na dôkazoch, ktoré boli súdom vykonané nezákonným spôsobom“, nemožno vykladať v rozpore s jeho logickým i materiálnym významom a účelom (je založené na dôkazoch) tak, že pôjde o prípady, keď súd dôkaz nevykonal. Súd nie je povinný vykonať dôkazy, ktoré strany nenavrhli a tiež nemusí vykonať ani tie dôkazy, ktoré strany síce navrhli, ale súd ich nepovažuje za rozhodné a dôležité pre spravodlivé rozhodnutie (§ 272 ods. 3 Trestného poriadku, § 2 ods. 10 Trestného poriadku, § 2 ods. 11 Trestného poriadku) a napokon súd nemusí vykonať ani tie dôkazy, ktoré strany síce navrhli, ale „neskoro“ (§ 240 ods. 3 druhá veta Trestného poriadku), alebo neprejavili reálnu snahu o ich vykonanie (§ 240 ods. 4 tretia veta Trestného poriadku).

Dovolací dôvod podľa § 371 ods. 1 písm. g) Trestného poriadku môže byť naplnený len vtedy, ak súd vykonal dôkazy nezákonným spôsobom, tzn. že pri ich vykonávaní (ale aj získaní v prípravnom konaní) bol porušený zákon. Preto platí, že nevykonanie dôkazu súdom nie je možné považovať za okolnosť odôvodňujúcu existenciu dovolacieho dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. g) Trestného poriadku, nakoľko iba opačný postup súdu - vykonanie dôkazu nezákonným spôsobom môže naplniť dovolací dôvod podľa § 371 ods. 1 písm. g) Trestného poriadku.

Nevykonanie (arbitrárne), pre spravodlivé rozhodnutie známeho a dôležitého, významného či rozhodného dôkazu súdom, môže však byť dovolacím dôvodom podľa § 371 ods. 3 Trestného poriadku, pretože posúdenie rozsahu (ne)vykonaných dôkazov je otázkou skutkovou a nie právnou. Za skutkové námietky sa pritom považujú námietky, ktoré smerujú proti skutkovým zisteniam súdov, proti rozsahu vykonaného dokazovania, prípadne i hodnoteniu vykonaných dôkazov súdmi nižšej inštancie. S ohľadom na to nemôže argumentácia dovolateľa, ktorým nie je minister spravodlivosti, o nevykonaní navrhnutého dôkazu súdom (o odmietnutí vykonania, ktorého bolo rozhodnuté podľa § 272 ods. 3 Trestného poriadku a rozhodnutie o tom bolo riadne odôvodnené minimálne v rozsudku v zmysle § 168 ods. 1 druhá veta Trestného poriadku) zodpovedať dovolaciemu dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. c), resp. písm. g) Trestného poriadku.

Výslovený záver v plnom rozsahu zodpovedá doterajšej aplikačnej praxi a judikatúre Najvyššieho súdu Slovenskej republiky o nemožnosti preskúmania správnosti a úplnosti skutkových zistení súdmi v pôvodnom konaní, s výnimkou prieskumu ich rozhodnutí uvedeným spôsobom z podnetu dovolania podaného ministrom spravodlivosti podľa § 371 ods. 3 Trestného poriadku.

Pokiaľ tak neúplnosť alebo nesprávnosť skutkových zistení súdmi v pôvodnom konaní dovolací súd nemôže preskúmať v rámci dovolateľom (obvineným alebo generálnym prokurátorom) uplatneného dovolacieho dôvodu uvedeného v § 371 ods. 1 písm. i) Trestného poriadku, nemožno takéto „skutkové“ preskúmanie rozhodnutí súdov v pôvodnom konaní dosiahnuť (a vo svojej podstate obchádzať) prostredníctvom uplatnenia dovolacieho dôvodu uvedeného v § 371 ods. 1 písm. c), resp. písm. g) Trestného poriadku, konkrétne uplatnením dovolacej námietky spočívajúcej v tom, že v pôvodnom

konaní nebol vykonaný konkrétny dôkaz, ktorý však podľa subjektívneho hodnotenia dovolateľa vzhľadom na jeho význam (dôležitosť) vykonaný byť mal.

Posúdenie dôležitosti (významu) konkrétneho dôkazu totiž nie je možné bez komplexného vyhodnotenia dôkazného stavu na podklade rozsahu a kvality procesu dokazovania vykonaného súdmi v pôvodnom konaní, ktorého výsledkom je nimi zistený skutkový stav, v konečnom dôsledku odzrkadlený v tzv. skutkovej vete výroku o vine obvineného.

Záver o dôležitosti (významu) takého dôkazu preto logicky nie je možný bez primárneho posúdenia otázky náležite zisteného skutkového stavu v zmysle § 2 ods. 10 Trestného poriadku, ktorý je zase výsledkom procesu hodnotenia dôkazov podľa kritérií upravených v § 2 ods. 12 Trestného poriadku, z ktorého obsahu je navyše nepochybné, že žiadny dôkaz v trestnom konaní nemožno posudzovať izolovane od iných, v danej veci zabezpečených, resp. vykonaných dôkazov.

Vyššie uvedený záver tak zohľadňuje systematickú prepojenosť jednotlivých dovolacích dôvodov upravených v § 371 ods. 1 Trestného poriadku, ich vzájomné vzťahy a obsahovú nadväznosť, v posudzovanom prípade medzi dovolacími dôvodmi upravenými v tomto ustanovení pod písmenami c) a i) a na vetu za bodkočiarkou v § 371 ods. 1 písm. i) Trestného poriadku logicky nadväzujúci ako jediný možný dovolací dôvod podľa § 371 ods. 3 Trestného poriadku.

K uplatnenému dovolaciemu dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. g) Trestného poriadku obvinený K. P. v podstate poukazoval na vykonané znalecké dokazovanie.

Obvinený namietal najmä znalecký posudok znalca MUDr. Y. č. 44/2021 z 20. mája 2021 a lekárske správy. Konkrétne ich obsah, ale u správ aj čas ich vzniku, a to všetko v spojitosti s údajnými pochybnosťami o zranení poškodeného.

Čo sa týka skutočností týkajúcich sa posudzovania predmetného znaleckého posudku a lekárskeho správ, takto formulované dovolacie námietky smerujú výlučne len voči finálnemu hodnoteniu vykonaných dôkazov, ktoré nekorešponduje jeho predstavám, ktorými sa súdy navyše vyčerpávajúco zaoberali. K tvrdeniam obvineného najvyšší súd dodáva, že obzvlášť pri trestnom čine ublíženia na zdraví sa následok protiprávneho konania zvykne objaviť až s odstupom času, t. j. niekoľkých hodín, prípadne dní.

K ostatnému uplatnenému pre dovolací dôvod podľa § 371 ods. 1 písm. g) Trestného poriadku sa obvinený vyjadril v súvislosti s dôvodom dovolania podľa § 371 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku, ku ktorému najvyšší súd zaujal stanovisko už skôr.

Najvyšší súd preto môže len [s odkazom na znenie § 371 ods. 1 písm. i) veta za bodkočiarkou Trestného poriadku] pre úplnosť poznamenať, že v predmetnej trestnej veci boli dôkazy vykonané zákonným spôsobom a následne tomu zodpovedajúc v zmysle § 2 ods. 12 Trestného poriadku aj náležite vyhodnotené.

S poukazom na uvedené najvyšší súd nezistil ani naplnenie dovolacieho dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. g) Trestného poriadku.

K dovolaciemu dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. i) Trestného poriadku:

Podľa § 371 ods. 1 písm. i) Trestného poriadku dovolanie možno podať, ak rozhodnutie je založené na nesprávnom právnom posúdení zisteného skutku alebo na nesprávnom použití iného hmotnoprávneho ustanovenia; správnosť a úplnosť zisteného skutku však dovolací súd nemôže skúmať, ani meniť.

Pri posudzovaní oprávnenosti tvrdenia existencie tohto dovolacieho dôvodu, je dovolací súd vždy viazaný konečným skutkovým zistením, ktoré vo veci urobili súdy nižšieho stupňa, a teda dôvodom

dovolania nemôžu byť skutkové zistenia, čo vyplýva z dikcie ustanovenia § 371 ods. 1 písm. i) Trestného poriadku.

Vo vzťahu ku skutkovému stavu zistenému súdmi nižšieho stupňa, vyjadrenému v tzv. skutkovej vete výroku, môže obvinený v dovolaní uplatňovať iba námietky právneho charakteru, nikdy nie námietky skutkové. Za skutkové námietky sa pritom považujú námietky, ktoré smerujú proti skutkovým zisteniam súdov, proti rozsahu vykonaného dokazovania, prípadne i hodnoteniu vykonaných dôkazov súdmi nižšej inštancie. Dovolací súd nemôže posudzovať správnosť a úplnosť skutkových zistení aj preto, že nie je oprávnený bez ďalšieho prehodnocovať vykonané dôkazy bez toho, aby ich mohol v konaní o dovolaní sám vykonávať. Ťažisko dokazovania je totiž v konaní na súde prvého stupňa a jeho skutkové závery môže dopĺňať, resp. korigovať iba odvolací súd v rámci odvolacieho konania. Dovolací súd nie je druhou odvolacou inštanciou zameranou na preskúmavanie rozhodnutí súdu druhého stupňa.

Nesprávnym právnym posúdením zisteného skutku sa rozumie, že skutok bol v napadnutom rozhodnutí kvalifikovaný ako trestný čin napriek tomu, že nešlo o žiadny trestný čin, alebo že ustálený skutok vykazuje znaky iného trestného činu, alebo že obvinený bol uznaný za vinného z prísnejšieho trestného činu, než ktorého sa ustáleným skutkom dopustil. Podstatou správneho posúdenia skutku je aplikácia hmotného práva, teda že skutok zistený v napadnutom rozhodnutí súdu bol subsumovaný - podradený pod správnu skutkovú podstatu trestného činu upravenú v Trestnom zákone, pričom len opačný prípad (nesprávna subsumpcia) odôvodňuje naplnenie tohto dôvodu.

Nesprávnym použitím iného hmotnoprávneho ustanovenia sa rozumie nedostatočné posúdenie okolností vylučujúcich protiprávnosť (§ 24 - krajná núdza, § 25 - nutná obrana, § 26 - oprávnené použitie zbrane, § 27 - dovolené riziko, § 28 - výkon práva a povinnosti, § 29 - súhlas poškodeného, § 30 Trestného zákona - plnenie úlohy agenta), prípadne zániku trestnosti činu (najmä § 87 Trestného zákona - premlčanie trestného stíhania), resp. chybné rozhodnutia súdu pri uložení úhrnného trestu a spoločného trestu (§ 41 Trestného zákona), súhrnného trestu (§ 42 Trestného zákona), trestu odňatia slobody na doživotie (§ 47 a nasl. Trestného zákona) a pod.

Ako z citovaného ustanovenia § 371 ods. 1 písm. i) Trestného poriadku, tak aj z inštitútu dovolania je zrejmé, že trestné konanie je v zásade dvojinštančné. Inak povedané, dovolací súd je viazaný zisteným skutkovým stavom veci tak, ako ho ustálili súdy nižšej inštancie. Rovnako nie je oprávnený posudzovať spôsob hodnotenia dôkazov a závery, ktoré z dokazovania skôr vo veci konajúce a rozhodujúce súdy vyvodili a ktoré sú podkladom pre zistenie skutkového stavu. Preto platí, že vo vzťahu ku skutkovému stavu zistenému súdmi prvého, prípadne druhého stupňa, vyjadrenému v tzv. skutkovej vete výroku, môže obvinený v dovolaní uplatňovať len námietky právneho charakteru, no nikdy nie námietky skutkové.

Za skutkové sa pritom považujú tie námietky, ktoré smerujú proti skutkovým zisteniam súdov, proti rozsahu vykonaného dokazovania, prípadne proti hodnoteniu dôkazov súdmi oboch stupňov. Dovolací súd nemôže posudzovať správnosť a úplnosť skutkových zistení aj preto, že nie je oprávnený bez ďalšieho prehodnocovať vykonané dôkazy bez toho, aby ich mohol v konaní o dovolaní sám vykonávať (dokazovanie tu právna úprava pripúšťa len celkom výnimočne a v značne obmedzenom rozsahu, keď môže byť zamerané výlučne len na to, aby mohlo byť rozhodnuté o dovolaní - viď § 379 ods. 2 Trestného poriadku). Ťažisko dokazovania je v konaní pred súdom prvého stupňa a jeho skutkové závery môže dopĺňať alebo korigovať len odvolací súd (v zmysle druhej vety § 317 ods. 1 Trestného poriadku však nie obligatórne). Dovolací súd nie je možné chápať ako druhú, „odvolaciu“ inštanciu zameranú k preskúmaniu rozhodnutí súdu nižšieho stupňa.

Dovolací súd preto pripomína, že právomoc dovolacieho súdu je v prípade dovolania podaného oprávnenou osobou uvedenou v § 369 ods. 2 Trestného poriadku striktno ohraničená dôvodmi dovolania len podľa § 371 ods. 1 Trestného poriadku (prvá veta v odseku 2 § 369 Trestného poriadku) a pokiaľ ide o dovolací dôvod podľa § 371 ods. 1 písm. i) Trestného poriadku (tento prípad), naviac vetou za bodkočiarkou - „správnosť a úplnosť zisteného skutku však dovolací súd nemôže skúmať a meniť“. Z

citovaného zákonného ustanovenia vyplýva, že dovolací súd nemôže už v tretej inštancii opätovne hodnotiť dôkazy, a tak (ako sa to domáha dovolateľ) dokonca dospieť k iným, nepochybne skutkovým záverom. Hodnotenie dôkazov a vyvodenie z toho právnych záverov je celkom nepochybne kategóriou procesného práva - § 2 ods. 12 Trestného poriadku.

Je potom bez významu, či dospeli skôr konajúce a rozhodujúce súdy pri použití ich zákonom zverenej povinnosti tak, ako je táto vymedzená v § 2 ods. 12 Trestného poriadku, k záverom markantne odlišným od tých, ktoré v podanom dovolaní predkladá subjekt podávajúci dovolanie.

S poukazom na vyššie uvedené najvyšší súd konštatuje, že dovolacie námietky obvineného, ktoré smerovali len k nesprávnosti a neúplnosti skutkových zistení, rozsahu dokazovania a hodnoteniu dôkazov - v predmetnej trestnej veci sú stojace zjavne mimo uplatnený dovolací dôvod. Navyiac, takto formulované dovolacie námietky nemožno kvalifikovane podradiť ani pod akýkoľvek iný uplatniteľný dovolací dôvod, nakoľko sa nimi v súvislosti s ich obsahom v podstate nie je možné z právneho hľadiska zaoberať tak, aby bol dovolací prieskum aspoň okrajovo súladný s platnou a účinnou právnou úpravou (výnimkou je už skôr zmieňovaná procesná situácia, keď je subjektom podávajúcim dovolanie minister spravodlivosti podľa § 371 ods. 3 Trestného poriadku).

Najvyšší súd preto pripomína, že v prípade podania dovolania obvineným nie je odvolacím súdom a má doslova zakázané opätovne skúmať a meniť správnosť a úplnosť zisteného skutku a v rámci toho prehodnocovať vykonané dôkazy a vyslovovať iné skutkové závery ako súd prvej a súd druhej inštancie - viď veta za bodkočiarkou v § 371 ods. 1 písm. i) Trestného poriadku.

Pre dovolací súd je v zmysle uvedeného rozhodujúcim skutkové zistenie, podľa ktorého obvinený K. P. spáchal trestné činy (nie priestupok proti občianskemu spolunažívaniu, o čom sa menovaný snažil ním tvrdeným presvedčiť - nemožno tu hovoriť ani o porušení zásady ne bis in idem, keďže v priestupkovom konaní menovaný nebol uznaný vinným) tak, ako je uvedené v rozsudku súdu prvého stupňa, následne potvrdeného odvolacím súdom. Popísanému skutkovému stavu plne zodpovedá aj právny záver vyjadrený v posúdení konania obvineného ako prečinu ublíženia na zdraví podľa § 156 ods. 1 Trestného zákona a prečinu výtržníctva podľa § 364 ods. 1 písm. a) Trestného zákona. Použitú právnú kvalifikáciu podľa citovaných ustanovení odôvodňujú všetky skutkové okolnosti, ktoré sú v popise skutku zahrnuté a ktoré vyjadrujú naplnenie príslušných znakov skutkovej podstaty označených trestných činov.

K objektívnej stránke stíhaných trestných činov ublíženia na zdraví a výtržníctva najvyšší súd pre úplnosť uvádza, že o jej naplnení s odkazom na ustálený skutkový stav niet pochyb, pričom v tejto súvislosti odkazuje na vyčerpávajúce právne závery vyjadrené v príslušných častiach odôvodnení rozhodnutí skôr vo veci konajúcich a rozhodujúcich súdov.

Pokiaľ obvinený v nadväznosti na svoje dovolacie námietky podotkol, že skutkový stav nebol zistený do takej miery, aby o ňom neexistovali dôvodné pochybnosti, posúdiac tvrdené v zmysle zásady v pochybnostiach v prospech obvineného (in dubio pro reo), najvyšší súd k tomu uvádza, že aj námietka týkajúca sa nepoužitia uvedenej zásady je vo svojej podstate založená na spochybňovaní procesu hodnotenia dôkazov vrátane skutkových zistení, ku ktorým dospeli vo veci konajúce súdy, a preto s výnimkou ministerského dovolania podľa § 371 ods. 3 Trestného poriadku nepredstavuje účinne uplatniteľnú námietku v dovolacom konaní.

Pre lepšie pochopenie, zásada in dubio pro reo vyplýva z princípu prezumpcie neviny, ktorého materiálne ukotvenie nachádzame v čl. 40 ods. 2 Listiny základných práv a slobôd, resp. v čl. 50 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a význam ktorého sa v trestnoprávnej legislatíve premietol v § 2 ods. 4 Trestného poriadku. Keďže povaha uvedenej zásady je výlučne procesná, námietky s ňou spojené nie sú spôsobilé naplniť dovolací dôvod podľa § 371 ods. 1 písm. i) Trestného poriadku (k tomu napr. uznesenie najvyššieho súdu, sp. zn. 2Tdo/15/2013, z 1. júla 2013 alebo uznesenie najvyššieho súdu, sp. zn. 3Tdo/47/2015, z 9. septembra 2015).

Z uvedeného vyplýva, že v trestnej veci obvineného nemožno dospieť k záveru o tom, že by bol naplnený dôvod dovolania podľa § 371 ods. 1 písm. i) Trestného poriadku, a preto aj v tejto časti dovolaciu argumentáciu obvineného najvyšší súd odmietol ako zjavne nedôvodnú.

Nakoľko najvyšší súd s poukazom na vyššie konštatované nezistil naplnenie dôvodov dovolania, rozhodol tak, ako je uvedené vo výroku tohto uznesenia.

Toto rozhodnutie bolo prijaté pomerom hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.